

ekoZpravodaj

Zpravodaj Ekologického centra Kralupy nad Vltavou

Z OBSAHU:

- **Nová služba ekocentra - SMS Infokanál**
- **Jak jsme slavili Dny Země...**
- **Dvakrát na návštěvě u Kulišků**
- **Soutěž patronů vyhlášena**
- **Biologické hnojení**

- 2 Úvodník
- 3 Ekologické centrum v Pardubicích
- 4 Soutěž patronů vyhlášena
- 5 Ekocentrum na Dnech Kralup
Jak probíhaly semináře
„Co dýcháme?“
- 6 Jak jsme slavili Dny Země...
- 7 Informace o smogu přímo
do mobilu
Dvakrát na návštěvě u Kulíšku
- 8 Pravidelné rubriky
(*Slovníček, Zelená domácnost,
Co se děje..., Okénko z přírody,
Z vašich dotazů*)
- 10 Ekocentrum nabízí

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou

Palackého náměstí 6, 278 01 Kralupy nad Vltavou
Tel./fax: 727 808 644

E-mail: ekoporadna@eckralupy.cz

URL: www.eckralupy.cz, www.vuhu.cz

Zelená linka: 800 100 584 (Po - Pá: 6 - 22 hod.)

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou (ECK) je otevřeným informačním střediskem o životním prostředí, které funguje již od roku 2006 na základě osvědčeného modelu z Mostu. Svým charakterem (zejména napojením na dispečinky průmyslových podniků v regionu) je spolu s mosteckým ekocentrem jediné svého druhu v České republice. Činnost ECK se opírá především o aktivní informování veřejnosti, zajištění efektivní komunikace s průmyslovými podniky, veřejnou správu a veřejností a hledání společných řešení environmentálních problémů v regionu. Disponuje bezplatným Zeleným telefonem, jehož prostřednictvím zodpovídá dotazy veřejnosti.

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou

Po - Pá: 6.30 - 21.30

800 100 584

...volejte zdarma

Foto na titulní straně: <http://pixabay.com>

Jak neplýtvat vodou doma ani na zahradě?

Denní spotřeba vody na člověka se pohybuje okolo 100 litrů a v letních měsících se ještě zvyšuje. Přitom k úsporám často stačí jen dodržet několik základních pravidel, jak s vodou pracovat. Přinášíme šest praktických tipů, jak v letních měsících šetřit vodou v domácnosti i na zahradě.

Několik letních tipů pro úspory vody.

1. Šetřiče vody

Šetřiče redukují průtok vody, kterou zároveň mísí se vzduchem. Vodu načechrají a výsledný požitek ze sprchování je stejný jako při plném puštění proudu vody. Nejde o žádné složité technologie, jejich instalaci zvládne i svépomocí doma každý. Pokud chcete mít pod kontrolou i spotřebu vody na zahradě, jsou vhodné ruční rozprašovače, u kterých ovládáte průtok vody z hadice pohybem ruky.

2. Dešťovka na zahradě i v domácnosti

Dříve se dešťovka používala jen na zavlažování zahrady, popř. pokojových rostlin. Dnes přibližně 28 % českých domácností využívá k úsporám dešťovou vodu i doma. Dešťovka je pro své vlastnosti vhodná i na zavlažování zahrady. Stačí mít velkou nádrž na vodu, do níž ji nachytáte. Na systémy pro hospodaření s dešťovou vodou můžete v určitých oblastech ČR dokonce získat finanční příspěvek z dotačního programu Dešťovka.

3. Solární sprcha a bazény

Pokud vlastníte bazén, vyšší spotřebě vody se v létě jen těžko vyhnete. I v tomto případě ale můžete uspořit. Bazény zapuštěné do země nepotřebují měnit vodu každý rok. Při správné péči, zabraňování vstupu nečistot a kvalitnímu zazimování jde část vody na jaře přefiltrovat a použít znovu. V zahrádkářských koloniích, kde je přístup k vodě složitější, se vyplatí pořídit si solární sprchu. Černý vak se umístí na slunné místo a na sklonku dne si můžete dopřát příjemnou sprchu, kterou ohřály sluneční paprsky.

4. Úsporné spotřebiče zabrání plýtvání

Spotřeba vody je nejznatelnější v kuchyni a koupelně. Právě tady jsou ideální volbou spotřebiče s označením A++ nebo A+++. Myčku nádobí dnes využívá už 42 % tuzemských domácností.

5. Koupel ve vaně zvyšuje účet za vodu

Při jedné koupeli ve vaně spotřebujeme 100 až 200 litrů vody, což je průměrná denní spotřeba vody na člověka. Vyměnit plnou vanu i za několik kratších sprch představuje jasnou úsporu.

6. Ohlídejte si tekoucí vodu a kapající kohoutky

Častým zlovykem je nechávat vodu volně odtékat, nejvíce během ručního mytí nádobí nebo čištění zubů či holení. Ačkoliv se to nezdá, při čištění zubů s puštěnou vodou vypustíme do odpadu až 20 litrů vody. Voda se ale v domácnosti může ztrácet i jinudy. Kapající kohoutek často znamená únik až 24 litrů vody denně. Přitom k jeho opravě mnohdy postačí jen utáhnout těsnění. Využít každou kapku vody lze také z rychlovarné konvice, přebytkem již zchlazené vody můžeme třeba zalít květiny nebo ji použít do napařovací žehličky.

EKOLOGICKÉ CENTRUM V PARDUBICÍCH

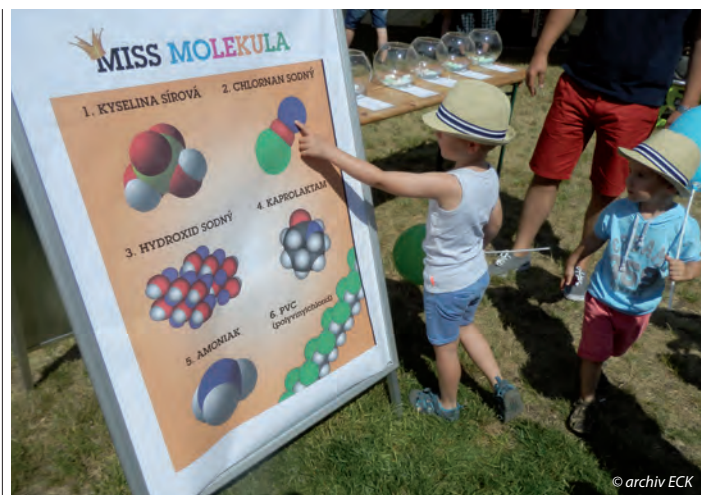
V sobotu 3. června 2017 proběhl 16. ročník Dětského Innogy super dnu na Dostihovém závodišti Pardubice - AGROFERT PARK. Součástí byl i stánek jednoho z hlavních partnerů PARAMO, a.s. s názvem UNIPETROL FUN PARK. Ekologické centrum Most a Kralupy (ECMaK) bylo v Pardubicích také a připravilo si pro návštěvníky zajímavé aktivity.

Návštěvníci UNIPETROL FUN PARKU mohli vyzkoušet adrenalinové a sportovní atrakce, facepainting, fotokoutek, ale také se zapojit do aktivit ECKMaK.

O přičinění pracovníků společnosti PARAMO, a.s. a dalších návštěvníků FUN PARKU a tedy o titul MISS MOLEKULA soutěžily molekuly 6ti produktů společnosti UNIPETROL a.s., konkrétně molekula kyseliny sírové, chlornanu sodného, hydroxidu sodného, kaprolaktamu, amoniaku a PVC.

Počet hlasů jednotlivých molekul se v průběhu dne stále měnil. Soubor to byl veliký. Nakonec s počtem hlasů 129 zvítězila molekula hydroxidu sodného a stala se letošní MISS MOLEKULA UNIPETROL FUN PARKU 2017 v Pardubicích. Na druhém místě se umístila molekula kaprolaktamu se

77 hlasy, na třetím místě pak molekula PVC se 67 hlasy. Bramborovou medaili přidělili návštěvníci počtem hlasů 62 molekule kyseliny sírové, méně atraktivní molekuly amoniak (50 hlasů) a chlornan sodný (44 hlasů) budou muset příště více zabojoval. Soutěže se zúčastnilo celkem 429 návštěvníků stánku ECKMaK. Další velmi oblíbená aktivita u dětí byla jízda v papírových dopravních prostředcích. Vždy proti sobě soutěžily dvě děti, které si mohly vybrat ze tří dopravních prostředků (auto, loď a letadlo). Úkolem bylo co nejrychleji zvládnout s vybraným dopravním prostředkem cestu po moři/silnici/vzduchem plnou překážek a bezpečně dojet do cíle. O vyzkoušení jízdy byl obrovský zájem jak u těch nejmenších dětí, tak i u více než desetiletých kluků i dívek.

Vzhledem k intenzitě slunečního svitu a teplotě vzduchu návštěvníkům stánku ECKMaK přišly vhod aktivity ve stínu, např. kreslení. Nešlo ale o nic jednoduchého. Děti měly zkoumat, co jim zaměstnankyně ECKMaK připravily za preparáty pod lupou, a tyto pak nakreslit. Bylo přichystáno 6 kelímků se zvětšující lupou, kde v každém kelímku byli umístěni živočichové či přírodniny např. ploštice, list, šiška, mušle, sekáč a moucha. Děti nejprve pečlivě sledovaly objekty pod lupou, které se pak snažily věrně ztvárnit. Všechny obrázky, kterých děti namalovaly celkem 88, byly ihned vystaveny na stánku a tři nejhezčí obrázky byly poté hodnoceny v ECKMaK. Na prvním místě se umístila Eliška Chýlová (12 let), na

druhém místě se umístil James Paul Boughen (11 let) a na třetím místě Ida Rálišová (10 let).

Zájem z řad dětí i dospělých byl také o obrázkové chemické sudoku. Nechybělo ani oblíbené skládání puzzlí, s chemickou tematikou.

Mnohým dospělým přišla v sobotní vedru vhod aktivita u periodické tabulky prvků, kdy se ve stínu a v klidu zamýšleli a sestavovali co nejdelší slovo nebo větu složenou z chemických značek jednotlivých prvků. Nejdelší větu, složenou ze 39 prvků periodické tabulky složil Ivan Mojdil, který obdržel zaslouženou odměnu.

(...[plné znění článku](#))

Autor článku: Hana Svašková

SOUTĚŽE VYHLÁŠENY

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou (ECK) v rámci projektu Kralupy – čisté město vyhláší „Soutěž patronů“ pro stávající i nové patrony projektu. Úkolem soutěžících bude podle dodaných instrukcí co nejlépe zmapovat svěřenou lokalitu, zakreslit výskyt zeleně, živočichů, přítomnost vodních zdrojů, zhodnotit přínos lokality pro životní prostředí ve městě a navrhnout vylepšení daného místa. Podmínkou účasti v soutěži je také pořízení fotografií svěřeného místa v různých ročních obdobích.

Město plné zeleně, laviček, dětských hřišť, stezek pro pěší a cyklisty, klidových zón, s dostatečným množstvím dobře udržovaných kontejnerů na separovaný odpad, trávníků, na které by se mohl člověk bez obav posadit a relaxovat – to je přání všech kralupských občanů, pojďme pomoci ho uskutečnit.

Projekt Kralupy – čisté město se snaží již od roku 2008 poukázat jak na příklady dobré péče o životní prostředí v Kralupech nad Vltavou, tak i na zanedbaná, problematická místa a prostranství. Společně s veřejností, podniky a veřejnou správou chce ECK dosáhnout zlepšení

současného stavu. Cílem je zvýšit zájem a všímavost lidí o prostředí, ve kterém žijí. Zvláštní pozornost je věnována třídění odpadu, údržbě veřejné zeleně, čistotě ve městě, informacím o přírodních zajímavostech. Ke dni vyhlášení soutěže je do projektu zapojeno celkem **7 patronů**. Jedná se o kolektivy ze ZŠ Václava Havla, ZŠ Třebízského, ZŠ Komenského, ZŠ Jodlova, družinu ZŠ Gen. Klapálka a skautské středisko Střelka.

Soutěž bude probíhat od 1. května do 31. října 2017, v listopadu dodané soutěžní příspěvky ECK vyhodnotí a 3 nejlepší patroni budou odměněni.

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou v rámci projektu Kralupy – čisté město vyhláší

SOUTĚŽ PATRONŮ

od 1. května do 31. října 2017

- Vytvořte vlastní mapu lokality, která Vám byla svěřena pod patronát v rámci projektu Kralupy – čisté město. Barevně rozlište budovy, polskou jsou v lokalitě a popište ulice, které lokalitu vymezují a ohraničují. Vyznačte do mapy ostatní objekty, které se v lokalitě nacházejí. Měření vzdálenosti můžete provádět krokováním, předem si každý změří délku svého kroku. Můžete použít i GPS.
  - Disponované pomůcky: papír min. formátu A4 s tvrdou podložkou, tužka, pastelky, pásmo/metr, pravítko, úhelník, kalkulačka, GPS
- Zmapujte stromy a keře, rozstavič ve Váš svěřené lokalitě. Uveďte druhý strom a keř a jejich přibližné počty. Popište nejvyšší strom v lokalitě a odměřte jeho výšku. Zjistěte, který strom v lokalitě byl možná nejstarší, a zaměřte jeho obvod kmene.
- Popište byliny, které rostou ve Váš lokalitě. Uveďte české, případně latinské názvy bylin a dobu jejich květu. Můžete vytvořit vlastní herbář bylin. Uvážíme, když k bylinám doplníte, zda se jedná o léčivé byliny (co léčí), případně jedlé rostliny (jaké části rostliny se mohou konzumovat, do jakých pokrmů se mohou přidávat).
- Zjistěte, kteří živočichové se ve Váš lokalitě vyskytují. Použijte lupu. Pokuste se opět určit přesné názvy těchto živočichů a zařadit je do taxonomických kategorií, např.: Křídák (obecně), hád Pavouk, Tlída Pavoukovi, Kmen Členovci, Bezobratlí.
- Nachází se ve Váš lokalitě voda? Pokud ano, popište, v jaké podobě.
- Pořiďte fotografie Váš lokality v různých ročních obdobích (jaro, léto, podzim) a za různých počasí.
- Navrhněte vylepšení lokality, například formou výřezu.
- Zhodnoťte význam lokality pro životní prostředí v našem městě a hodnotu lokality pro pobyt obyvatel (odpočinek, procházky, možnost sportovní apod.).

Hotové práce osobně doručte do kanceláře ekocentra na Palackého nám. č. 6 (1. patro) nebo se na termínu předání domluvíte s ekoprakdyňkami ECK prostřednictvím Zelené linky 800 100 584.

Projekt Kralupy – čisté město byl pro rok 2017 finančně podpořen městem Kralupy a Vlt. v rámci grantového schématu.

Hotové soutěžní práce osobně doručte do kanceláře ekocentra na Palackého nám. č. 6 (1. patro) nebo se na termínu předání domluvíte s ekoprakdyňkami ECK prostřednictvím Zelené linky 800 100 584.

KRALUPY
NAD VLTAVOU

Projekt "Kralupy – čisté město" byl pro r. 2017 finančně podpořen městem Kralupy nad Vltavou v rámci grantového schématu.

3. ROČNÍK

Ekologické centrum v Kralupech nad Vltavou vyhláší soutěž

CO SE DÁ VYPĚSTOVAT VE MĚSTĚ?

SOUTĚŽ PROBÍHÁ OD 21. BŘEZNA DO 31. ŘÍJNA 2017

MŮŽE SE JEDNAT O ZELENINU, OVOCNÉ NEBO KVĚTINOVÉ VÝPĚSTOVÁNÍ NEBO O SÁDKOVÁNÍ, ALE I O VYTVOŘENÍ MĚSTSKÝCH ZODPOVĚDNÝCH VÝPĚSTOVÁNÍ.

PRÁSKUJE NAH IVE PROSTOROVÉ NA KTERÝCH MŮŽETE VYKŮSTIT VE SVĚM VÝPĚSTOVÁNÍ, ALE I O SÁDKOVÁNÍ NEBO O VYTVOŘENÍ MĚSTSKÝCH ZODPOVĚDNÝCH VÝPĚSTOVÁNÍ. ZODPOVĚDNÝCH VÝPĚSTOVÁNÍ NAH IVE PROSTOROVÉ NA KTERÝCH MŮŽETE VYKŮSTIT VE SVĚM VÝPĚSTOVÁNÍ, ALE I O SÁDKOVÁNÍ NEBO O VYTVOŘENÍ MĚSTSKÝCH ZODPOVĚDNÝCH VÝPĚSTOVÁNÍ.

VÍCE INFORMACÍ NA WWW.ECKKRALUPY.CZ

Ekologické centrum v Kralupech nad Vltavou (ECK) vyhlásilo již třetí ročník soutěže s názvem „Co se dá vypěstovat ve městě?“ Soutěže se může zúčastnit každý, kdo pošle do ekocentra fotografii svého výpěstku, na které bude vidět i pěstitel. Připojte i text o tom, kde a jak jste danou rostlinu či plodinu vypěstovali, Vaše zkušenosti či zážitky z pěstování.

Soutěžní exponáty nemusí být pouze ze zahrádek, úspěšně se dá hospodařit i na netradičních místech ve městě. Cílem soutěže je přilákat k pěstování i ty z Vás, kteří jste to ještě nezkusili. Nemáte-li k dispozici ani kousek země, použijte fantazii a určitě přijdete na nějaký způsob, jak zahradničit i na omezeném prostoru. Ve městech se dají využít nejen balkonové truhlíky a různé pěstební nádoby, ale také

předzahrádky kolem domů či prostor na dvoře, na rovných střeších, domy poskytují spoustu možností pro pnoucí rostliny apod. Fotografie zasílejte na adresu: [ekopradna\(zavináč\)eckralupy\(tečka\)cz](mailto:ekopradna(zavináč)eckralupy(tečka)cz). Vypěstovanou zeleninu, ovoce, květinu či jinou rostlinu můžete také osobně přinést do kanceláře ekocentra. **Soutěž potrvá od 21. března do 31. října tohoto roku.**

EKOCENTRUM NA DNECH KRALUP

Ekologické centrum se zapojilo do celoměstských oslav, Dnů Kralup 2017. Dne 9. června 2017 se lektorky ekocentra zúčastnily zábavného dne pro školáky, nazvaného Hrátky na koupališti. Program sestavený Domem dětí a mládeže Kralupy nad Vltavou ve spolupráci se ZŠ Komenského obohatilo ekologické centrum o stanoviště „Stezka naboso“. Dne 10. června 2017 se pak ECK připojilo k dalším aktivitám hlavního programu celoměstských oslav na louce u řeky.

V malém lesíku na okraji travnaté plochy koupaliště připravily lektorky ECK chodník z juty, na který naaranžovaly různé nášlapné vrstvy z kamínků, písku, sena, slámy a dalších přírodních materiálů. Stezka naboso zprostředkovala malým i velkým zájemcům mnohdy vzácný kontakt s přírodou. Chůze naboso je zdravá, obzvláště pro lidi, kteří se pohybují většinou v městském prostředí. Bosá chůze má stimulační efekt, který působí na akupresurní body a mimo jiné podporuje vývoj nožní klenby.

Stezku naboso ekocentra Kralupy si přišli vyzkoušet jak školáci a učitelé, tak i další návštěvníci koupaliště. Z jejich reakcí vyplynulo, že nejpříjemnější na stezce byla chůze po písku, senu a slámě. Nejnáročnější byla chůze po borových šiškách, která byla výrazně masírovací. Stezku naboso si prohlédl i kralupský starosta Petr Holeček, kterého zaujal návrh ekocentra na

vybudování trvalé stezky naboso v některém z kralupských parků.

Pro ty, kteří se zajímali více o činnost ekocentra, byly připraveny letáčky a dispečerky zodpovídaly dotazy, týkající se životního prostředí ve městě. Stezka naboso byla k dispozici dětem i dospělým po celý den od 9 do 15 hodin. Masáž chodidel si vyzkoušelo přibližně 200 dětí a 50 dospělých.

Dne 10. června připravilo ECK opět stezku naboso, která se i v tento den návštěvníkům líbila. Ve svém stánku ekocentrum prezentovalo několik ukázek ze své činnosti a dále zde bylo stanoviště pro děti „Poznáváme naši přírodu“. Děti měly k dispozici kelímky s lupou, díky nimž mohly pozorovat různé přírodniny a živočichy v mírně zvětšené podobě. Úkolem bylo zakreslit pozorovaný objekt, výkresy pak dispečerky vystavily v ekostánku.

(...[plné znění článku](#))

JAK PROBÍHALY SEMINÁŘE „CO DÝCHÁME?“

Závěrem školního roku 2016/2017 uspořádalo Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou (ECK) pět seminářů pro 8. a 9. třídy ZŠ Komenského. Paní učitelka Ing. Soukupová zvolila pro osmé třídy seminář „Co dýcháme?“ a pro deváté ročníky seminář „Zdravě, chutně a šetrně k životnímu prostředí“, neboť témata seminářů korespondují s probíraným učivem těchto ročníků.

Celkem 37 žáků se během dvou seminářů dozvědělo informace o tom, co to vzduch je a proč je pro nás důležitý. Dále se dozvěděli o škodlivých látkách v ovzduší, jejich zdrojích a také o důsledcích znečištění

ovzduší na zdraví lidí, ekosystémy, rostliny atd. V úvodu semináře lektorky ekocentra zabrousily také do biologie a s žáky si zopakovaly základní fakta o dýchání. Ti, kdo projevíli zájem, si mohli pomoci

spirometru změřit svou vitální kapacitu plic. Velmi rychle vyjmenovali žáci v následující části semináře zdroje znečištění ovzduší, a to jak obecné, tak konkrétní zdroje na Kralupsku, a pak už bedlivě poslouchali, co jsou

emise, imise, inverze a smog. Součástí semináře bylo také povídání o ovzduší uvnitř budov.

(...[plné znění článku](#))

Autor článku: Jana Krátká

JAK JSME SLAVILI DNY ZEMĚ...

U příležitosti Dne Země, který si připomínáme 22. dubna, uspořádalo Ekologické centrum Kralupy n/Vlt. (ECK) dne 21. dubna 2017, za podpory společnosti UNIPETROL RPA, s.r.o. zábavné dopoledne pro školáky ze ZŠ Václava Havla v Kralupech n/Vlt. Původně se měl program odehrávat na školním hřišti, ale z důvodu nepříznivého počasí byly aktivity přesunuty do příjemných a teplých prostor školní družiny. Dne Země ekocentrem se zúčastnili žáci 2. 3. 4. a 6. tříd školy. Hlavními tématy dopoledne byla voda, odpady, příroda a zodpovědné nakupování.

Lektorky ekocentra se na Den Země pečlivě připravovaly. Z databáze her vybíraly nejzábavnější aktivity a především shromažďovaly dostatečné množství soutěžního materiálu a informací, které chtěly

žákům sdělit. Na oslavách Dne Země přivítala žáky vedoucí Ekologického centra Kralupy nad Vltavou Ing. Milena Vágnerová. Seznámila je s významem svátku Země, který slaví lidé na celém

© archiv ECK

světě. Poté paní učitelky rozdělily žáky do čtyř skupin. Každá skupina postupně navštívila čtyři stanoviště, na kterých žáci besedovali s lektorkami o tématu a plnili různé aktivity se vztahem k životnímu prostředí. Oslav Dne Země na ZŠ Václava Havla se zúčastnilo

více než 200 dětí. Všichni odcházeli z oslav Dne Země s úsměvem na tváři a určitě se mohou těšit nejen na další oslavy Dne Země v roce 2018, ale i na další akce Ekologického centra Kralupy nad Vltavou.

(...[plné znění článku](#))

Dne 28. dubna 2017 oslavily lektorky ECK s žáky 8. tříd ZŠ Komenského, přes nepřízeň počasí, Den Země. Akci podpořila společnost UNIPETROL RPA, s.r.o. Společnost Synthos Kralupy a.s. přispěla ke zdaru akce ukázkami z činnosti hasičského záchranného sboru.

Část žáků shlédla vybrané filmy z databáze Mezinárodního filmového festivalu EKOFILM.

Druhá část žáků debatovala s lektorkami o Zemi, o ekologii a odpadech, skládkách a spalovnách. Děti

© archiv ECK

se dozvěděly mnohé o době rozkladu odpadů. Pak se žáci oblékli a vyrazili ze školy směr Plavecký stadion na Cukrovaru, za kterým na ně čekali hasiči z Hasičského záchranného sboru společnosti Synthos Kralupy a.s. se svými třemi hasičskými vozy. Ochotně dětem vše vysvětlili, popsali techniku, ukázali vybavení vozů. Děti si dokonce mohly zkusit stříkat z hadice, nasadit kyslíkovou masku a velký zájem byl i o termokameru. Pak se třídy v aktivitách vystřídaly, aby všichni žáci měli možnost se s technikou i prací hasičů seznámit a shlédnout filmy z databáze festivalu EKOFILM. Kolem dvanácté hodiny se pak všichni sešli na sídlišti Cukrovar, přímo v parku Mistra Jana Husa, aby si u příležitosti Dne země vysadili pod odborným dohledem pana Málka svůj vlastní „třídní“ strom – jeřáb

muk (*Sorbus aria*). Děti pomohly při jeho zasazení a popřály mu do dalšího „stromového života“ mnoho sil. Pan Málka sebou také přivezl na ukázkou asi dvě desítky stromů, které žákům ochotně ukázal a popsal.

Den Země se povedl, zúčastnilo se ho přibližně 40 chlapců a dívek z 8. tříd ZŠ Komenského. Žáci se zapojovali do připravených aktivit, besedovali s lektorkami o životním prostředí na Kralupsku a i paní učitelky vyjadřovaly svou spokojenost.

(...[plné znění článku](#))

 Unipetrol
ORLEN GROUP

 synthos
chemical innovations

Nejen v zimních měsících dokáže obyvatele měst potrápit smog. Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou (ECK) nabízí jednoduchý a pohodlný způsob získávání informací o smogových situacích prostřednictvím bezplatné služby ECK.

Začátkem letošního roku byly vyhlášeny ve Středočeském kraji tři smogové situace, v lednu dokonce i regulace. Při zimním smogu je vzduch plný polévatého prachu, který má negativní účinky na dýchací cesty. Dochází k oslabení imunity a k snadnějšímu proniknutí virů a bakterií do organismu, čímž mohou vzniknout různá onemocnění.

Existuje i letní smog, kdy jsou problémem vysoké koncentrace přízemního ozónu v ovzduší. Ten vzniká v ovzduší reakcí uhlovodíků a oxidů dusíku při

intenzivním slunečním záření. Je především důsledkem rostoucí automobilové dopravy a spalování fosilních paliv.

Aby se člověk mohl bránit nepříznivým účinkům smogové situace, je důležité být včas informován o jejím vzniku. Dále omezit pohyb venku, vyhnout se zvýšené fyzické zátěži, omezit větrání, vyhnout se činnostem, které znečišťují vzduch v pobytových prostorách.

Od 1. dubna 2017 ECK provozuje službu SMS InfoKanál, která umožňuje

bezplatné zasílání informací o vyhlášení či odvolání smogových situací na zaregistrovaná čísla mobilních telefonů v krátkých textových zprávách (SMS). Zájemci o tuto službu se mohou zaregistrovat pomocí webového formuláře, jehož odkaz naleznete na webových stránkách ECK, osobně v kanceláři ekocentra na náměstí Palackého č. 6 nebo prostřednictvím SMS: **REGISTRUJmezezaMESTO/OBECmezezaEMAIL**

Příklad: REGISTRUJ KRALUPY NAD VLTAVOU NOVAKJ@SEZNAM.CZ

Registrační SMS je potřeba zaslat na číslo: 315 720 287

Velikost písmen nehráje roli, důležité je dodržení mezer mezi slovy. Cena registrační SMS je zpoplatněna dle tarify Vašeho operátora, příjem všech SMS o smogových situacích je poté již nadále zdarma.

V případě nejasností volejte bezplatnou Zelenou linku 800 100 584.

V návaznosti na výše uvedené žádáme všechny stávající zájemce, kterým je informace o vyhlášení a odvolání smogové situace zasílána elektronickou poštou, aby se **nejpozději do 31. srpna 2017** zaregistrovali v systému SMS InfoKanál a zvolili si cestu zasílání zprávy buď SMS do mobilu nebo elektronickou poštou.

Od 1. září 2017 již nebude ECK informace o vyhlášení a odvolání smogové situace rozesílat stávající formou, ale pouze prostřednictvím služby SMS InfoKanál.

V rámci informační kampaně o SMS InfoKanálu byly letáčky o této službě distribuovány na veřejných místech ve městě (knihovna, lékařské ordinace, školy) a plakáty vylepeny na plakátovacích plochách.

DVAKRÁT NA NÁVŠTĚVĚ U KULÍŠKŮ

Ve dnech 5. a 7. června 2017 navštívily dispečerky kralupského ekocentra Lesní mateřskou školu Kulíšek z. s. (LMŠ). Důvodem bylo slavnostní přijetí LMŠ Kulíšek do projektu Kralupy - čisté město. Kulíšci si pod svojí patronaci vzali les v Minicích, v lokalitě Pod Hradištěm.

V pondělí 5. června 2017 uspořádaly lektorky Ekologického centra Kralupy (ECK) ekovycházku pro první skupinu nových patronů projektu Kralupy - čisté město. V 10 hodin dopoledne se všichni sešli v ulici Pod Hradištěm, kousek od sídla LMŠ Kulíšek. Pan Málek už tu čekal na děti s ukázkou různých dřevin, aby s nimi pobesedoval o významu stromů a keřů pro nás i pro přírodu. Lektorky ECK

děti vyzkoušely ze znalostí stromů. Byly mile překvapeny, co všechno už děti vědí a znají. Se zájmem přihlížely a naslouchaly ředitelka Blanka Dymáčková a učitelka Edita Jiříčková. V závěru svého výkladu pan Málek názorně dětem předvedl, jak se sází strom.

Po ukázce děti pomohly uložit stromy v kontejnerech zpět panu Málkovi do auta. Poté se lektorky ECK vydaly s dětmi k jejich nové základně

© archiv ECK

na lesní mýtině. Cestou si s nimi zahrály hru Pravda a lež.

Lektorka ECK vždy pronesla nějaký výrok, například: Smrkům na podzim opadávají listy, žaludy rostou na dubech, obilí roste v lese apod. Pokud byl výrok pravdivý, zvedly děti ručičky nad hlavu, a když byla odpověď „Ne“, měly za úkol si sednout do dřepu.

(...[plné znění článku](#))

Projekt "Kralupy - čisté město" byl pro r. 2017 finančně podpořen městem Kralupy nad Vltavou v rámci grantového schématu.

Pro zlepšení orientace v pojmech, souvisejících s životním prostředím, jsme pro Vás připravili populárně naučný slovníček.

K Komunální odpad

Jedním z nejrozšířenějších typů odpadů je tzv.

komunální odpad (KO), se kterým se všichni denně setkáváme v běžném životě. Jedná se o odpad, který je povětšinou velmi různorodý, zahrnuje v sobě odpady z domácností, z měst a obcí, objemné odpady, ale např. i živnostenské odpady. Mezi hlavní složky KO patří obaly od potravin a spotřební zboží.

Složení komunálního odpadu je ovlivněno různými faktory, např. typem a velikostí zástavby, ročním obdobím, ale také životním stylem členů každé domácnosti. Komunální odpad je významnou skupinou odpadů a to jak z hlediska množství tak zároveň z hlediska problematického nakládání s ním. Mezi nejčastější způsoby nakládání s KO v ČR patří:

- Skládkování
- Opětovné využití
- Materiálové využití - Recyklace a Kompostování
- Energetické využití - Spalování a Výroba paliv

Biologické hnojení

Bez chemie se neobejdeme, na druhou stranu nás ohrožují nežádoucí účinky jejího působení. Proto budme moderní a pojďme hnojit ekologicky.

Již ve středověku používali mniši v klášterních zahrádkách výtažky z rostlin nejen ke hnojení, ale i k hubení škůdců. Příprava je velice jednoduchá a zcela zadarmo. Nachystáme si nádobu nejlépe z plastu, dřeva či kameniny.

Do 10 litrů dešťové vody vložíme přibližně 1 kg čerstvých kopřiv. Pokud je nařežeme na menší kousky, urychlíme proces kvašení. Můžeme přidat trochu mletého vápence k potlačení zápachu.

Ale pozor, s vápencem nelze hnojit rostliny vyžadující kyselé půdní pH, například vřesovištní druhy. Nádobu zakryjeme pleťvem, aby se v ní neutopili ptáci. Je možné rostliny stlačit a dát jich větší množství a výluh poté ředit.

Kvašení započne během 2-3 dnů. Když začne vystupovat drobná pěna, několikrát denně roztokem promícháváme. Po 2-3 týdnech, v závislosti na teplotě, je výtažek prokvašený a připravený k použití. To, co zbude po scezení, dáme na kompost.

Výluh ředíme v poměru 1:40-50, tento poměr používáme při hnojení jednou týdně. Můžeme zalévat i na listy, nespálí

se, ale vyhýbáme se záливce za prudkého slunce. Mnohem vhodnější doba je navečer nebo při dešti.

Zeleninu hnojíme od května přibližně do čtyř týdnů před sklizní, květiny budou vděčné za častější hnojení, až do nasazení poupat.

Nejuniverzálnější a také nejdostupnější je **kopřiva dvoudomá**. Obsahuje velké množství dusíku, který pomáhá vytvářet zelenou hmotu, tzn. listy. Má i siričné látky a trochu železa. Po kopřivě dobře rostou rajčata, zelí i celer.

Kostival lékařský má bohatý obsah dusíku, draslíku a také vápníku. Výtažek téměř nepáchne a všechny rostliny ho dobře snášejí. Zajímavou rostlinou pro zahrádky je i heřmánek pravý. Připravíme si nálev podobným způsobem, ale již po týdnu ho můžeme po zředění 1:5 použít na zalévání.

CO SE DĚJE...

Kde si natrhat čerstvé jahody? Přehled jahodových farem

Jahodám z dovozu chybí typická chuť jahod, protože jde o speciálně šlechtěné pevné a odolné odrůdy, které musí vydržet dlouhý transport. Ty pravé, české jahody si můžete natrhat u českých pěstitelů.

[Ministerstvo zemědělství nabízí přehled jahodových farem](#), kam si můžete dojet jahody natrhat. Sklízí se obvykle až do července. Než však pro ně vyrazíte, vždy si ověřte otevírací dobu a dostupnost.

SENOSEČ 2017: Stovky zachráněných zvířat

Kampaň za záchranu živočichů při senoseči pokračuje. Letos k účinnější záchraně zvířat pomůže nová verze mobilní aplikace Senoseč online s novými profily pro zemědělce i myslivce, kterou vyvinula Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity. Tuto novou verzi mobilní aplikace spolu s novými postupy preventivních opatření při sečích představil ve Školním zemědělském podniku Lány ministr Richard Brabec se zástupci ČZU. Společný projekt ČZU a MŽP běží úspěšně již třetím rokem. Jen loni se díky němu podařilo zachránit celkem 553 zvířat. Na začátku letošní sezóny je zachráněných zvířat už 403.

„Projekt Senoseč online prokazatelně nese ovoce. Inspiruje veřejnost i odborníky, podněcuje vývoj nových technologií a rozvoj nových postupů při prevenci, např. s využitím dronů s termovizí. Před třemi roky jsme s ČZU dali veřejnosti, myslivcům i zemědělským podnikům nástroj pro komunikaci, který jim umožňuje redukovat hrozivá čísla zvířat usmrcených každoročně při senosečích. V roce 2015, prvním roce provozu portálu, jsme začínali zhruba se stovkou zachráněných zvířat a dvěma tisíci zaregistrovaných uživatelů. Za loňskou sezónu tato čísla několikanásobně vzrostla. Zachránit před sekačkou se loni podařilo 553 zvířat a výrazně vzrostly i počty registrovaných uživatelů z řad zemědělských podniků, zemědělských pracovníků, myslivců i dobrovolníků. Zvýšila se významně i plocha, na níž

záchranné akce před senosečí probíhaly. A čísla rychle rostou i letos. Zachráněných zvířat je teď, v první části sezóny, už přes 400. K tisícům dobrovolníků rychle přibývá zaregistrovaných zemědělských podniků, kterých je letos už 439, tedy dvakrát více než loni. A ke čtyřem stům je i mysliveckých sdružení,“ komentuje vývoj projektu Senoseč ministr životního prostředí Richard Brabec.

Pro MŽP je důležitá zejména záchrana chráněných druhů, jako jsou různí drobní savci, dále např. čejky, chřástalové, koroptve nebo další ptáci. Statistiky, kolik zvířat zemědělská technika usmrtí, neexistují. Ale odhady myslivců jen u srn hovoří zhruba o 50 zabíjených mláďatech na 1 000 ha travních porostů.

(...[plné znění článku](#))

Článek převzat z webu MŽP

Živé studánky - ochránci přírody a Toma spustili hlasování o studánky, které mají být opraveny

© <http://pixabay.com>

Studánky jako volně přístupný zdroj vody mají na českém území mnohasetletou historii a tradici. Ještě ve druhé polovině minulého století se jejich počet na našem území odhadoval až na deset tisíc. V současnosti jich uvádějí statistiky Národního registru pramenů a studánek (NRPS), který mapuje veřejnosti přístupné zdroje vody, včetně studánek, už jen méně než pět tisíc. Vedle změn klimatu jde podle odborníků také o negativní důsledek civilizačních trendů jako například migrace lidí z příhraničí do měst nebo rozvoj vodovodních sítí. Informuje o tom Český svaz ochránců přírody, který ve spolupráci se společnostmi Toma včera spustil projekt Živé studánky. Veřejnost může hlasováním vybrat studánku, o jejíž opravu se ochránci a firma postarají.

Před nedostatkem zásob vody v přírodě varují odborníci stále častěji. Tento problém se nevyhýbá ani menším vodním zdrojům jako jsou studánky, které byly v minulosti typickým a lidmi oblíbeným prvkem české krajiny. Některé studánky zmizely kvůli změnám v krajině, jiné se ztratily nebo zpusťly jen z toho důvodu, že se o ně neměl kdo starat.

Ačkoli v současnosti už studánky neslouží primárně jako zdroj pitné vody, stále zůstávají důležitou oblíbenou součástí české krajiny i historie. „Vylidnění pohraničí, úprk lidí do měst a obecně moderní a uspěchaná doba měla za následek, že o mnoh někdejších studánkách ani nevíme, protože nejspíše zpusťly či úplně zanikly,“ vysvětluje Libor Ambrozek, předseda Českého svazu ochránců přírody.

Veřejně přístupný NRPS aktuálně eviduje necelých pět tisíc volně přístupných studánek a přibližně stejný počet jiných přírodních vodních zdrojů. V posledních letech se do jejich postupné obnovy a údržby zapojuje nejen stále více lidí, ale i obcí a firem. Vrací se i tradice symbolického otvírání studánek, kterým po dlouhé zimě vítali kdysi lidé jaro.

Článek převzat z webu Ekolist.cz

(...[plné znění článku](#))

© <http://pixabay.com>

EKOLOGICKÉ CENTRUM NABÍZÍ

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou nabízí výukové programy, semináře "na míru" s tématy:

- biopotraviny, krajina, průmysl, zdraví a životní prostředí, voda, půda, odpady, biodiverzita, obnovitelné energie, klimatické změny a další.

VÝUKOVÉ PROGRAMY PRO ŠKOLY

- programy jsou nabízeny za cenu 50,- Kč za žáka,
- samotná výuka probíhá ve škole, v učebně s možností promítání na stěnu, plátno či interaktivní tabulí (pokud není uvedeno jinak),
- možnost konání programu kdykoli během roku, v dopoledních i odpoledních hodinách (např. pro družinu či odpolední vyučování).

V rámci programů pracují lektorky ECK s vhodnými demonstračními pomůckami (se kterými pracují i samotní posluchači), aby byl zesílen efekt předávaných informací. Všechny programy jsou koncipovány v délce 90 minut, lze je ale dle potřeby zkrátit na 45 minut s vynecháním některých aktivit.

VYDALI JSME

Brožura o projektu.
[Ke stažení zde.](#)

Leták o zajímavostech řeky Vltavy, o vodních dílech na Kralupsku, místech ke koupání, fakta o pitné i odpadní vodě apod.
[Ke stažení zde.](#)

Leták o chráněných územích a evropsky významných lokalitách v ORP Kralupy nad Vltavou. Nechybí ani přehled památných stromů, chráněných živočichů a rostlin.
[Ke stažení zde.](#)

POZVÁNKY, AKCE

13. 7. 2017, 10:00 - 11:30

LETNÍ PROHLÍDKA TOULCOVA DVORA

Praha, Toulcův Dvůr

Zpestřete si léto v Praze návštěvou Toulcova dvora. Zveme Vás na letní prohlídku s průvodcem. Prohlédnete si farmu s hospodářskými zvířaty, expozici přadných rostlin a zemědělského náčiní, třešňový sad i mokřad.

5. - 8. 9. 2017

VELETRH ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY 2017

Ekocentrum PALETA Oucmanice

Pojďte s námi nahlédnout do budoucnosti! Kam směřuje náš svět a společnost? Jak nejspíš bude vypadat blízká budoucnost? Třeba s výhledem na budoucí jednu generaci, tedy 25 let. Jaká je vlastně naše šance to ovlivnit? Odhadneme, co jsme ovlivnili svými výukovými programy za posledních 25 let, a co tedy můžeme reálně změnit v budoucích 25ti letech? Jak to můžeme zefektivnit, rozšířit, urychlit? Co k tomu dnes oproti minulosti můžeme využít? A hlavně, jak bychom na budoucnost, která nakonec nastane, mohli děti prostřednictvím našich programů lépe připravit?

[Více informací](#)